

(د کونچنیانو او زلمیانو لپاره خواړه شعرونه)

شمس‌الاولو پتی

محمد نواز حقیقت ساین

د ماشومانو د ادب بابا

Ketabton.com

۱۳۹۴ لمریز کال

شملي او لويټي

(د کوچنيانو او زلميانو لپاره خواږه شعرونه)

ليکوال:

محمد نواز حقيقت سائين

۱۳۹۴ ل کال

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: شملي او لويديځ

شاعر: محمد نواز حقيقت ساني

خپرونډی: د افغانستان ملي تحريک، فرهنگي خانگه

وېبپاڼه: www.melitahrik.com

کمپوز: ف. حميد

پښتۍ ډيزاين: فياض حميد

چاپشمبر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۹۴ ل کال / ۲۰۱۵ م

د تحريک د خپرونو لړۍ: (۱۱۶)

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسؤليت ليکوال پورې اړه لري.

ډالۍ

خوږ او گران تنکي زلمي شهيد احمد شاه (ازاد) ته، چې د وطن
په مينه په وينو ولمبېده.

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) كال په پيل كې له خپلو گرانو هېوادوالو سره ژمنه كړې وه چې د دې كال په بهير كې به (شل عنوانونه) بېلابېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې كوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد كال د كې پر (۲۸) مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ كې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې كړل. ملي تحريك په ياده غونډه كې ژمنه وكړه چې د (۱۳۹۴ ل) كال په بهير كې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې كوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه كار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينگ هوډ كړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي كوي. دا اثر چې ستاسو په لاس كې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه كړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې گټه پورته كړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليكوالو، ژباړونكو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير كې يې يو بل سره مرسته او ملگرتيا كړې او دا فرهنگي بهير يې بريالى كړى، د زړه له كومې مننه كوي او كور وداني ورته وايي.

د هېواد د فرهنگ د بنسټيزې په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنگي خانگه

شملة او لويټه

د فرهنگي او ادبي غوره کارونو

ښکاره ثبوت

د درې لسيزو زيات وخت کېږي چې زه قدرمن او خوږ ورور د ښه قلم او ژور فکر خاوند الحاج محمد نواز حقيقت سانين سره د ملگرتوب اړيکي لرم او ښه يې پېژنم، چې د علمي، فرهنگي ادبي، تاريخي او سياسي کتابونو د لوستلو سره زياته مينه لري. زه يې د وطن د يو بلبل په توگه پېژنم، چې د هېواد د کوچنيانو او تنکيو ځوانانو، هلکانو او نجونو سره رښتينې مينه او شفقت لري. په ظاهره خاموش خو رښتيا خبره داده چې نوموړی چالاک، حاضر جواب، هوښيار، با اراده، په خپلو کارونو کې ناقرار او د ډېرو لوړو ارمانونو لرونکی او د يو ښه ښوونکي او استعداد لوړ صفات لري.

په ۱۳۵۶، ۱۳۵۵، ۱۳۵۴ کلونو کې نوموړي د پکتیکا ولايت خيرکوت په پوځي فاميليو کې د تنکيو کوچنيانو هلکانو او نجونو د پاره ښوونيز روزنيز د زده کړو کورسونه لرل. چې پرته د ښوونځيو درسونو، خوش نويسی، فرهنگي

ادبي کارونه او ورزشي، تفريحي په زړه پورې پلانونه يې درلودل او دغه پروگرامونه په ښه تدبير سره په عملي توگه مخ ته روان و. چې ډېرو تنكيو کوچنيانو به په مينه گډون درلود. سهار، غرمه، مازيگر به کوچنيان ډله ډله لکه بوراگان په ناز ناز د کورس محل ته تگ راتگ کاوه. زه به هم کله نا کله په خپل زوق سره د کورس محل ته تلم راتلم، هغه وخت حقيقت سانس ځوان او يو ښه ويښ افسر په توگه په لېوا کې دنده درلوده او په پوځي دريشي کې به سانس د کوچنيانو سره څنگ په څنگ يو ځای ښکارېده.

نوموړې به تل د کوچنيانو او خپلو زده کوونکو سره په بېلابېلو ښوونيزو او روزنيزو چارو کې په ښه تدبير درسي ميتودونو په عملي کارونو بوخت ښکارېده. بايد يادونه وکړم چې يو شمېر لايقه ښوونکو به د سانس صيب سره په اخلاص او مينه په درسي چارو کې ملگرتوب کاوه او کوچنيان به يې فرهنگي، ادبي او درسي کارونو ته هڅول، دا خبره هم د يادولو وړ ده چې د کورس شاگردانو هلکانو او نجونو به د خپلو کورونو څنې په ډېره مينه د مشرانو په مهربانۍ او هدايت د کورس ادارې ته تازه او وچې مېوې د شيدو چای او نور خوراكي توکي په پېرزوينې سره راوړل او د کورنيو مشرانو به هم په مينه گډون کاوه. يوه د باور وړ رنگينه فضا به جوړه وه او ټول کارونه مخې ته ښه روان و.

د کورنیو مشرانو به په عملي ډول د سانین صیب عملي کارونه په سترگو لیدل او د کوچنیانو درسي روحیه او لیاقت به ورځ په ورځ پراختیا موندله. د محل خلکو پوره رضایت او خوښي بنودله پته ده چې نه وي چې د کورنیو مشرانو به سانین صیب ته یو څه اندازه روپی هم نقدي ورکولې، یوه ورځ مې سانین ځنې پوښتنه وکړه چې سانین صیب څو اندازه روپی په میاشت کې برابرېږي، سانین راته په موسکا شو او راته یې وویل، زه دغه کار د امتیاز او پیسو د پاره نه کوم، که چا راته راکړلې بڼه او که رانه کړې نو پوښتنه نه کوم، سانین صیب راته وویل چې زه په مینه او شوق د کوچنیانو لپاره دغه کارونه کوم، د ۱۵۰ ځنې زیات شاگردان لرم، چې چاته مې د پیسو راکړه خبره نه ده کړې، سانین به تل د کوچنیانو سره په درسي خونه کې یا خپل محل کې د تورې تختې څنگ ته د تباشیر سره د وطن د بچیانو د فکر او پوهې پراختیا په منظور د یو بڼه دردمند ښوونکي په توګه غوره کارونه او تمرینونه ترسره کول.

دا خبره ضروري ده چې یادونه یې وکړم، سانین صیب د لوړو اخلاقو او اعتماد په لرلو سره د محل ټول مشران او ځوانان خپل کړي وو. او د نوموړي سره یې زیاته مینه درلوده او درناوی یې ورته کاوه، د کورس دغه روزنیز او ښوونیز پروګرامونه چارې د پوځي لوا په انګړ کې چې «کانتین باغ» په نوم یادېده، تنظیم شوی وي او په دغه پوځي محل د هغه

وخت قوماندان محترم ډگروال صاحب قادر له خوا د سانس او د محل کوچنيانو د زده کړو لپاره په اختيار کې ورکړل شوی و، چې د وطن د بچيانو د پوهې په ګاڼه د سمبالېدو ملي ارمان يې لرلو او په خپله قوماندان د وخت يو پوهه مسلکي علمي شخصيت ګڼل کېده، چې د سانس سره يې ډېره مينه او نږدې اړيکي لرلې، چې د قوماندان بچيان هم په کورس کې تنظيم وو.

سانس صيب به د هېواد د ملي ورځو، لکه د خپلواکۍ جشن، د ښوونکي ورځ، د مور ورځ او داسې نورو تاريخي ورځو کې د کورس د شاگردانو له خوا به زړه پورې ترانې سندرې او نمايشي د پند او عبرت ډک پروګرامونه ولسونو ته په لوړه روحيه وړاندې کول. چې د ترانو زمزمې او شعرونو ترنم او د کوچنيانو نمايش به خلکو ته د تل لپاره په ياد پاتې کېده. زما د معلوماتو له مخې سانس صيب تر اوسه د کوچنيانو او ځوانانو لپاره د ۳۵۰ غونډو ځنې زياتې فرهنگي، ادبي او تفريحي غونډې په بېلا بېلو عنوانو ولسونو ته عملي وړاندې کړې دي.

ډېر زيات شمېر کتابونه يې د هېواد کوچنيانو ته ليکلي، چې زيات يې چاپ او نشر شوي او زياتې ليکنې او شعرونه د هېواد په بېلابېلو ورځپاڼو، مجلو او راډيو ټلوېزيونو له لارې نشر شوي دي.

محترم سانس صاحب اوس د هېواد يو پېژندل شوی ليکوال او شاعر دی، نوموړي ته چې د کوچنيانو د پاره کلونه کلونه په مينه مينه عملي کارونه ترسره کړي، د هېواد ولسونو او نامتو فرهنگيانو ليکوالو او د هېواد يو شمېر پوهنتونونو او

شملي او لويټي

محمد نواز حقيقت سانين

فرهنگي ادبي ټولنو د قلم نړيوالې ټولنې او د افغانستان د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د مقام له خوا د «ماشومانو د ادب بابا» د وياړ لقب ورکړل شوی دی. چې دا د نوموړي د لوړ فرهنگي او ادبي شخصيت ښکاره ثبوت دی او د فرهنگ او ادب په لاره يې ستاينليکونه، ادبي جايزې نښانونه او د سرو زرو مډالونه ترلاسه کړي دي.

سانين صيب د هېواد د کوچنيانو ته د ادبياتو په برخه کې غوره او د ستاينې وړ خدمتونه ترسره کړي، دغه کتاب د شملي او لويټي، چې تاسو په خپله لاسونو کې نيولی په روانه ساده ژبه په خوند او پند ليکلی شوی په اخلاق او مينه ولولئ او په خپله د نوموړي په ادبي کارونو قضاوت وکړئ.

په پای کې نوموړي منل شوي ليکوال ته اوږد عمر او په فرهنگي کارونو کې لاډېر برياليتوبونه غواړو.

په ډېره مينه

سعادت گل (اهنگر)

د پکتيکا پخوانی والي

کابل - چهلستون

شملي او لويټي

ډېرو خوږو او ګلاليو کوچنيانو او تنکيو ځوانانو!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

دا ځل مې تاسو نازولو د پاره په مينه مينه د ((شملي او لويټي)) په نوم يو ادبي گل غنچه جوړه کړې ده. ادبيات لوستل د انسان ذهني او فکري قوت زياتوي که تاسو د بنسټونو د درسي کتابونو سره ادبي کتابونه، لنډې کيسې، شعرونه او نظمونه ولولي او په خپلو کتابچو کې وليکئ نو پوره يقين لرم چې ستاسې د پوهې کچه به هرومرو زياتېږي او ستاسې نه به وينس، چالاکه، لايق، باعمله، باهنره مسلکي کدرونه او شخصيتونه جوړ شي.

د ادبياتو لوستل او کتل ستاسې د فکر او خيالونو د پراختيا د پاره په زړه پورې او د توجو وړ کار ګڼل کېږي.

خوږو ماشومانو او تنکيو ځوانانو! تقريباً څلور لسيزې کېږي، چې زموږ د وطن په پاڅه او جنتي خاوره کې د تپل شوې جگړې اوږونه او لمبې په هره خوا کې بنکاري. چې نن موږ او تاسې د جگړو په تورو باروتو کې تورو شپو کې د اوږونو د لمبو سره مخامخ يو. د هېواد شين اسمان د باروتو په تورو بوينو لمبو کې تور شوی او د لمر او د سپوږمۍ رڼا ګانې په تورو وريځو کې پټې شوې. بنارونه، کلي، کورونه،

روغتونونه، جماعتونه او ښوونځي د راکټو په بمونو سوزي
دا هر څه په سترگو وینو.

د وطن په درنه غېږه کې دا تورې شپې تاريخ نه شي هېرولی.
زموږ زيات شمېر کوچنيان او ځوانان د تپل شوې جگړې د
وحشت له کبله د سواد او زده کړو محروم پاتې دي. زموږ
مشرانو هغه څه چې د کوچنيانو او ځوانانو د زده کړو او
پوهاوي لپاره لازم گڼل کېږي څه نه دي کړي. کوچنيانو او
ځوانانو د روزنې او ښوونې په برخه کې شاته پاتې شوي يو.
چې اوس هم د پرديو د غلامانو او ځانمرگو د بريدونو او
دهشت له امله زموږ کوچنيان او ځوانانو ته د ښوونځيو
دروازې تړل شوي او درسي کتابونه او قرآنونه د پرديو د
بريدونو او يرغلونو کې پانې پانې او خاورې ايرې شو.

زموږ وطن د خپلواکو ولسونو ټاټوبي دی او ډېر اوږد روښانه
تاريخ لري. موږ يقينن او پوره باور لرو چې د نن ورځې تپل
شوو جگړو لمن به ډېر ژر ټوله شي ځکه موږ ټول د امن
امنيت او سولې غوښتنه لرو. په جنگ کې د پرمختگ
کارونه ممکن نه دي. موږ به کوښښ وکړو چې ټول افغان
ولسونه يو لښکر او د يو ملي ارمان د پاره په خپلو کې
راغونډ شي. چې دا د وطن ارمان دی او د خپل وطن د
ابادۍ او پراختيا د پاره په گډه کارونه وکړو. خو موږ
کوچنيان او ځوانان چې هر حالت وي په غور سره خپل

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

سبقونه په مينه مينه ووايو او خپل ځانونه په مينه د علم او
پوهې په گانه سمبال كړو. كه موږ هر څومره ډېر د علم او
پوهې په گانه سمبال شو په نتيجه كې به د تورتمونو پر ځای
تل به رڼاگانو سره مخامخ يو او د وطن غېږه به د امن امنيت
او سولې ټاټوبی وي او ټول افغانان به نېكمرغه او هوسا
زوند خاوندان شي.

په ډېره مينه او ادب
د ماشومانو د ادب بابا
الحاج محمد نواز حقيقت سائين
احمد شاه بابا مېنه
۱/۴/۱۳۹۴

لويه خدايه

لويه خدايه پورته کړي موږ لاسونه
غواړو ستا د لوی دربار نه رحمتونه

ته رحمان يې ته رحيم يې بې له شکه
غواړو ستا د لوی دربار نه جنتونه
بې رضا ستا يو په پانه نه رږ ټري
په حکمت تا ودرولي اسمانونه
دريابونه په غورځنگ دي ستا په حکم
ودرولي تا او بوکې او چت غرونه
رنگ په رنگه مخلوقاتو ته جهان کې
حواله دي ستا په امر خوراکونه

په قلم موږ ستا صفات ليکلي نشو
د دنيا او به که شي راته رنگونه
که زرگونه قلمونه کاغذ واخلو
څوک ليکلی نه شي ستا ټول صفتونه
ساری نه لري بې شکه چې خالق يې
نشته ستا په شان د هېچا قدر تونه
یک تنه يې یک تنه يې دا يقين دی
لويه ربه درنه تل غواړو خيرونه
ستا د قهر نه امان او نجات غواړو
په دعا پورته کوو تل خپل لاسونه

حقيقت کې يې پاچا د پاچاهانو
پيدا کړي تا از مېنست ته عالمونه

خوږې مورې

مورې ای زما خوږې خوږې مورې
ای زما شیرینې او درنې مورې

تا په ما ګاللي کړاونه دي
ماته تارا کړي دي شیدې مورې
زه خو یوه قطره داستا د زړه یمه
تارا پسې کړې شوګیرې مورې
ساتم ستا درسونه پخپله ذهن کې
ستا په پیو ما کړي مزې مورې

حق ستا زه په ژوند پوره کوی نه شم
شاتو نه خوږې ستا افسانې موري
زړه مې په ټوپونو پاس فضا ته شي
ستا په نوم چې وايي ترانې موري
ستا د پنبو تل کې جنتونه دي
مادي او بدلې دا کيسې موري
ومنه سلام په دواړو لاسو مې
ای زما د مينې پر بنسټې موري
تا باندي د گل وپانې تل شيندم
تانه تاووم د گل غونچې موري

تا ستایلی نه شم حقيقت کې زه
سترگو کې ستا بڼکاري منارې موري

اعلان

دا خټه — مين خټه — مين کورونه
دغه بڼه بڼه کلي بڼه کلي غرونه

دا زم — دا پ — لار و — ن دی
دا زم — دا پ — لار مس — کن دی
دا زم — دا زړه گلش — ن دی
دا زم — ارنګ — مين خ — تن دی
زه ل — رم ورس — ره مينه

جـا روم ورځنـي وينـه
دا سـا تم پـه مـجـبـتـه
نـبـه لـرم نـنگ او غـيـرتـه
وړنـه سـر قـربـانـومـه
ځـان سـتي سـتي کـومـه

دا وـطنـه پـر پـر د مـه چـا تـه
دا اـعـلان کـوم د نـيـا تـه

قلم

وياړ په هغو چې نازېږي په قلم
ارمانونه ليکل کېږي په قلم

توپ، راکټ، بوگنوي زړه د هر انسان ته
خفه زړونه خوشالېږي په قلم
ماشيندار او د بمونو لرو کرکه
هر انسان د پرېښه ښکارېږي په قلم
نه به سترې نه ستومان به شي په ژوند کې
هغه څوک چې تل غږېږي په قلم
تورتمونه به يې لاره کې رناشي

چي منزل ته روانېږي په قلم
قيمتي او د کمال ښکلي وسيله ده
عالمونه نژدې کېږي په قلم
د ژوند ستونزې هوارېږي په اسانه
چي په پوهه روانېږي په قلم
ناپوهي، بېسوادي يولي مرض دی
مرضونه شفا کېږي په قلم
بي قلم انسان ته زړه پرهرهروي
پرهر ونه ټکورېږي په قلم

په درې ګوتو حقيقت چي قلم اخلي
سپين کاغذ ډېر خوشالېږي په قلم

ترا نه

د بابا وطن

دا وطن دا وطن دا وطن زیبا وطن
دا وطن دا وطن دا مہی د بابا وطن

موږ يې اولادونه يو
 موږ تازه گلونه يو
 موږ ټول لکه وروڼه يو
 نشته نښايسته داسې هېچرې د چا وطن
 دا وطن دا وطن دا مي د بابا وطن

دغه د جرگو کور دی
دغه د شملو کور دی
دا د حماسو کور دی
دا د ننگ زانگو زموږ دا د زړه شفا وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

دا لکه بدن زموږ
دا دی روح او تن زموږ
دا بنکلی گلشن زموږ
پاتې په میراث راته دغه د یما وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

دا د پت عزت خاوره
دا ده د جنت خاوره
دا د حقیقت خاوره
ساری چېرې نه لري دا د اریانایا وطن
دا وطن دا وطن دا مې د بابا وطن

کاغذ باد

کاغذ باد مې پورته کړی دی هواته
پورته کومه یې په مینه زه فضاته
ما په مینه درنگه کاغذ جوړ کړی
ټول همزولي مې حیرانه دي ښکلاته
وځم دښتې ته په بام نه پورته کېږم
کاغذ باد کې زه پیغام لېږم اشنا ته
په سرک او په کوڅو کې لوبې نه کړم
د یارانو سره تل ځمه بیډیا ته
په څرخه کې شیشي تار لرم ډېر ښه
کاغذ باد مې پورته کومه هرې خواته

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

د ترانو وطن

زما وطن د مېرنيو وطن دی
دا د سرکشو پر گنډو وطن دی

د خپلواکۍ لاره کې سرور کوي
دا د باتورو ولسو وطن دی
نړۍ کې ساری د بنسټګرانو لري
دا د رنگینو سوردرو وطن دی
په جګړو غرو کې مورچلونو لري
دا د لرغونو تاريخو وطن دی

احمد لري امان لري په غېږ کي
داد ميوندد ملالو وطن دی
يرغلگر دلته بری نشي موندی
داد اتلو ولسود حماسو وطن دی
پت به يې تل په خپلو وينو ساتو
داد اتلو شهيدانو د جنود وطن دی
څنگه به نه شو سپېلني ورځينې
داد سائين د ترانو وطن دی

په قرباني راته ساتلی پلرو
زموږ وطن د خزانو وطن دی

^۱: احمد شاه بابا

^۲: غازي امان الله خان

^۳: د موند ملاله

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

غابڻونه

پاک سوتره ساتم غابڻونه
هره ورځ يې برسومه

حفاظت يې کوم ښه ډېر
مزه دار لرم کريموننه

ځکه ښکلي ښکلي ښکاري
زما خوله کې سپين غابڻونه

پسرلي ته

پسرلي شو په هر خوا کي دي جشنونه
ټول ځوانان کوي مېلي او اتڼونه
شرځه اگونه په گلانو بنایسته بنکاري
خومره بنکلي بنکلي بنکاري وچت غرونه
سردرو ځني د عطرو بوی راخېږي
خومره بنکلي بنکلي بنکاري شنه باغونه
غونچې بنکاري د گلونو بوټي ځانگې
بوراهگان کوي په مینه پروازونه
هوا بنکلي فضا بنکلي دنيا بنکلي
پسرلي ته حقيقت لیکي شعرونه

افغاني درسونه

ښوونځي کې راټول شوي ماشومان دي
ته به وايي چې دا ستوري د اسمان دي

قلمونه، کتابونه، ورسره دي په لاسو کې
ته به وايي چې تازه تازه گلان دي
پاک سوتره گرځي په باغچو کې ډله ډله
ته به وايي چې ټول شوي بوراگان دي
علم پوهه زده کوي په مينه مينه
لاس په لاس د ښوونځي په لور روان دي
افغاني درسونه يې لوستي په زانگو کې
د وطن د پټ ساتلو پټنگان دي

چې ټټه پوهه علم زده کړي دا به وياړوي
همدغه کوچنيان سبا ته مشران دي
پام لرنه يې ټټوونې او روزنې ته پکار ده
چې ددې خاورې سبا ته وارثان دي

شفقت، مهرباني يې تل په کار ده
حقيقت د پاکې لارې لارويان دي

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

کرکت

په کرکت کې قهرمان یم
زه چالاک یم نوی ځوان یم

چې په کوم مېچ کې لوبېږم
وايم ستوری د اسمان یم
ډېر په تېزه وهم منله
ښه روښانه لرم تنله
ډېر قوي لرم لاسونه
په خپل ملت اخلم شپږیزه

جـ وړولی شـ مړنځونه
ماگتلی دی د پـ رکیونه

گلان یو

مونږ د میوند د ملالې سکه بچیان یو
مونږ د معارف د بڼې گلان یو

سوله خوشي غواړو
ژوند کې هستي غواړو
کار او سیالي غواړو
په مینه مینه د رڼا په لار روان یو
مونږ د معارف د بڼې گلان یو

ننگ لرو پت لرو
زړه کې غیرت لرو
وطن جنت لرو
د خپلې خاورې د ساتنې فدايان یو

مورڊ معارف د بني ګلان يو

جنگ کې ګلونه سوزي

کلي کورونه سوزي

شنه چمنونه سوزي

مورڊ جنگونو او جګړو مخالفان يو

مورڊ معارف د بني ګلان يو

نن ماشومان يو مورډه

سبا لويان يو مورډه

ټول افغانان يو مورډه

په ډېره مينه حقيقت په لار روان يو

مورڊ معارف د بني ګلان يو

د ژوندون ترانه

موږ افغانان يو ملي ژوند ته پيوستون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کې ژوندون غواړو

سوله وروري غواړو
بشر دوستي غواړو
ژوند کې سيالي غواړو
تنکي گلونه يو د جنگ ځنې خلاصون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کې ژوندون غواړو

جنگ کي گلونه سوزي
شنه شنه باغونه سوزي
کلي کورونه سوزي
موږه د سولي او د امن په لاريون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کي ژوندون غواړو

دا ټول قومونه يو کړئ
په مينه زړونه يو کړئ
واړه لاسونه يو کړئ
موږ کشران د مشرانو يو تړون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کي ژوندون غواړو

زموږ ارمان د سولي
زموږ کاروان د سولي
غواړو جهان د سولي
ازاد ژوندون ته حقيقت ته سباوون غواړو
قلم کتاب غواړو په سوله کي ژوندون غواړو

د پوهې برکت

زه پیلوټ یمه د جاز
الوتل کوم لکه باز

هسکو غرونو په سرونو
په هر خوا کوم پرواز
د سیندو د پاسه گرځم
یم د عصر دوران ساز
ځم ډهلي ته ځم دوبي ته
ډېر آرام لرم پرواز
راسره مسافرین وي
قبلوم یې زه هر ناز
کله ځم ایران او چین ته

يم همزولو کي پښتاز
په خپل کار او دنده وياړم
په هروخت یم زه ممتاز
علم پوهې برکت دی
يم خبرد ژوند په راز
چې قلم مې اشنا نه وای
اوس به نه وی سرفراز

حقيقته علم زده کړه
تل به ته يې يکه تاز

ترانه قلم او کتابونه لرو

موږه کوچنيان پاک ارمانونه لرو
لاس کي قلم او کتابونه لرو

د سولي امن پلويان يو موږه
ددغي خاورې وېش بچيان يو موږه

د جنگ جگړو نه نفرتونه لرو
لاس کي قلم او کتابونه لرو

د اور لمبې دلتـه گلـونه سـپـزي
دلتـه ډاگـونه دلتـه غـرونـه سـپـزي

د ژوند د پاره پيغامونه لـرو
لاس کي قلم او کتابونه لـرو

غواړو بشر ته نېکمرغي په ژوند کي
په هره خوا کي خوشالي په ژوند کي

د جنگ په ضد ډېر پيغامونه لـرو
لاس کي قلم او کتابونه لـرو

جنتونه

د مور غېږه ښوونځی دی
په کې ما لوستي د مينې سبقونه
په لولو لولو کې
مورې تا را کړل درسونه
په مغزو کې مې ثبت شوي
مورې ستا پاک ارمانونه

له خوږ نوم نه دې لوگي شم
تل په مينه مينه
بنکولوم ستا پاک لاسونه
په لولو لولو کي
تا بنودلي جهانونه
درنه څار شم په
په خو واره
زما موري
موري، موري
د پنبو په تل کي شته ستا
په رښتيا کي جنتونه

د علم برکت

هر يو کار چې شي بېنا په بسم الله
برکت په کې پيدا کړي لوی الله

دا د علم او د پوهې برکت دی
چې رڼا ده خوره شوې په دنیا

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

باور

زه پـــه خـــان بـــاور لـــرم
لـــوږ و غرونو ته ختلى شـــم

روغ ر مـــت ز ل مـــى ي مـــه
هـــر خـــو ا گ ر خـــپ د لى شـــم

عشق كـــي مـــې د خپل و طـــن
ســـر نه تېر بـــد لى شـــم

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

افسوس

ډېر افسوس پس په هغه چا
چې نشه باندې اخته دي

ورنه هېڅ شى نه جوړېږي
د هغه مـاغـزه ايرـه وي

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

جذبہ

خامخا به زه پيل وټ شـم
دا مـي کلک هـ اراده ده

په درس و کي زيار و باسـم
اراده زمـا پخـه ده

حکمتونـه زده کومـه
دا مـي هـوډ دا مـي جذبـه ده

واليبال

زه اتل د واليبال يـم
تل په لوبه کې فعال يـم

په ميدان کې چې درېـم
لکه غره سې بنکار پـرم

په هوا کې توپ خارمـه
کله شوټ چې زه وهمـه

څو ک مې نشي گرځولی
بيا په ځمکه وي لوېدلی

تو پوهلو کي ماهريم
هره لوبه کي به ځيريم

زه کوم شوټ کي توپونه
کله اچوم چانسونه

له ريفري اخلم نمبرې
له خونې واييم سندرې

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

د ماهيپر لاره

ډېره بڼايسـته د مـاهيپر لاره
گرانه وي په هر ځای کې د غره لاره

لار د وړېښـمنوده تـاريخ لـري
داده د کابـل او د خيـبر لاره

پوهې وزرونه

چلوي چې په فضا کې الوتکه
په تخنیک يې پوهوي ځان بې له شکه

په وزرونو کې د پوهې الوتل شي
لټوی شي په هر خوا بحر او ځمکه

لوړ فکر

چې په پوهه څوک سمبال وي
لوړ يې فکر لوړ يې خيال وي

بې له پوهې بری نه وي حقيقت ته
سرگردانه به په ژوند کې هر محال وي

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لوي پتي

لمر

لوړ غرور لرم افغان يـم
زه اتل په ټول جهان يـم

تاريخونه مـې بـنـه کاره دى
لکه لمر هسـې روښان يـم

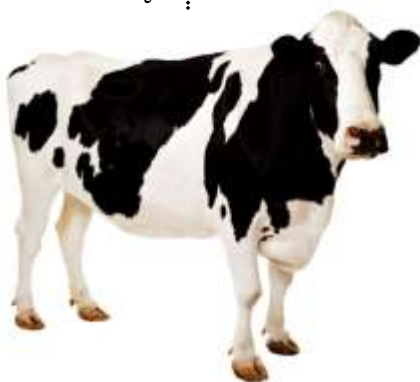

شیرینی موری

ای زما بنکلی موری
زما منلی موری
دا ستا د نوم نه لوگی
زما شیرینی موری
لوگی لوگی درنه شم
زما غمجنی موری
په ناز دې وروزلم
زما د مینې موری
بله خوا نه خم چپرې
ستا د لمنې موری

خر

بنکلي زما غوا ده
بنکلي يې هوسی ده
وړم يې شنو ونبوته
لاره کې ګړندی ده

زما چم

دغه زما چم دی
شنه شنه يې باغونه دي

شنه يې شاليزاره ده
بنکلي يې کورونه دي

لاره

زه يمه هونبیاره

نه گرځم وزگار

زه طالب د پوهې يم

پاکه مې ده لاره

کتابونه

زه ښکلی قلم لرم

ليکم سبقونه خپل

پاک ساتم سوتره ساتم

واړه کتابونه خپل

مخالف يو د جنگونو

موږ د سولې پلويان يو
د جنگونو مخالف يو

*

د بشر پيسو ستون غواړو
توپيرونو مخالف يو

*

موږ د امن نړۍ غواړو
د بريدونو مخالف يو

*

موږ ژوندون د سولي غواړو

د ظلمونو مخالف يو

✽

د ټوپک او ماشينگنيو

د بمونو مخالف يو

✽

موږ د امن لارويان يو

يرغلونو مخالف يو

✽

د ځانمرگو لرو کرکه

ماتمونو مخالف يو

✽

رڼاگانو کې ژوند غواړو

تورتمونو مخالف يو

لوپته

زه د ملالی لوریم
سره ده لوپته زما
ننگ او د غیرت ځنې
ډکه ده ناره زما
توره شجاعت لرم
لوړه ده جذبه زما

وٻره زړه کي نه لرم
ٽينگه اراده زما

خان باندې باور لرم
لاس کي ده جنڊه زما

هسکه به ساتم ژوند کي
داده ترانه زما

مينه کي ددې وطن
سردی نذرانه زما

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

مکتبی

هغه مکتبی ده

ډېره گلالی ده

لاس کې یې کتاب دی

ډېره گلالی ده

وايي سبقونه خپل

درس کې په خواری ده

گرانہ حقيقت ته ده

بنکلي ده سپوږمی ده

جنډه

پښتنه یمه په سرتل لویټه لرمه
ددې وطن د محبت پاکه جذبې لرمه

د ملالی لوریم لنډی یې رانه نه هېرېږي
خیلو لاسو کې د خپلواک ژوندون جنډه لرمه

د پوهې ارزښت

استاذان زموږ منلي
کتابونه لرو ښکلي
موږ ارمان لرو د پوهې
ښوونځي ته يو راغلي
يو تازه تنکي گلونه
موږ يو نوي غوړېدلي
په ارزښت باندې د پوهې
لوی واړه يو پوهېدلي

درسونه لولو

په مينه مينه کتابونه لولو
موږه زده کوونکي يو درسونه لولو

*

چې ښوونځي ته ورشو
خپل خپل ټولگي ته ورشو
هالته خورنگه مضمونونه لولو
موږه زده کوونکي يو درسونه لولو

*

لوڀار مانونه لرو
لوڀا امېدونه لرو
خواره خواره خيل تاريخونه لرو
مونڙ زده ڪوونڪي يو درسونه لولو

*

زده ڪڀه او ڪار ڪوو
پرې افتخار ڪوو
دنوي ژوند نوي رازونه لولو
مونڙ زده ڪوونڪي يو درسونه لولو

قلم

چې اشنا شوم د قلم
د گربوان مې ورک شو نم

اينده مې شوه روښانه
شوم په ضد د تور تور تم
په طلب کې يم د پوهې
نور نونه لرم څه غم
وزگار نه گرځم هېڅکله
نه کوڅو کې نه په چم
زيار به باسم په درسو کې
وي کتاب راسره سم

که غافل شوم حقيقت ته
زه به يم هر چاته گرم

ملي بيرغ

خپل بيرغ مې راته گران دی
خومره ښکلی يې ښان دی

په وچتو غرو رېږي
ښکلی شوی پرې اسمان دی
دا سمبول دی د يووالي
دا غيرت د هرافغان دی
تل دې لوړوي په نړۍ کې
راته گران لکه ايمان دی

تور، سور، شين لري رنگونه
لکه لمر هسې روښان دی

افغانان يو

تنکي گلونه يو ددې وطن بچيان يو
مور افغانان يو، مور افغانان يو

✱

دا د ننگونو خاوره
دا د وياړونو خاوره
د هسکو غرونو خاوره
لوی او واړه يې پتنگان يو
مور افغانان يو، مور افغانان يو

✱

د وطن پت به ساتو

بڼه په عزت به ساتو
په لوړ همت به ساتو
د ځانه تېريو د وطن نوم نه قربان يو
موږ افغانان يو موږ افغانان يو

*

دا ستا په زړه کې
د اريانا په زړه کې
ټولې دنيا په زړه کې
ځلاند تاريخ لرو د لمر په شان روښان يو
موږ افغانان يو موږ افغانان يو

*

دا وطن موږ زموږه
دا وطن کور زموږه
دا وطن گور زموږه
د حقيقت سره په لاره کې روان يو
موږ افغانان يو، موږ افغانان يو

د کابل شپه

د ورځ نه شپه شومره بڼا یسـته بڼـکـار پـري
په خراغونو ورنگینه بڼـکـار پـري

لارو کوڅو کې یې رنـهـا رنـهـا ده
زما کابل غونچه غونچه بڼـکـار پـري

جونې زلمیان یې په چکر راوتی
په هره خوا جوپه جوپه بڼـکـار پـري

ورته حیرانه په حیرت کې به شې
بڼـکـلې یې هره منطقه بڼـکـار پـري

په کي جوړ شوي دي عصري تعميرات
باغونه يې ښکلي او سوتره ښکارېږي

ډېر ولسونه په کي ژوند تېروي
هره ساحه يې عجيبه ښکارېږي

ډېر جماعتونه په سينه کي لري
له هره خوا يې مناره ښکارېږي

چې هره خوا يې گورې زړه کشوي
ټول ښار تک شين تپه تپه ښکارېږي

ساري يې نه شته که جهان وگورې
فرش په گلانو يې سينه ښکارېږي

د ښوونکي مقام ته

زموږ ژوند ته رهنما يې

زموږ لارې ته رڼا يې

ستا مقام ته سلامونه

ته زموږه ښه اشنا يې

په تا وياړو موږ په مينه

راټه گران ته له هر چا يې

ډېر زحمت په موږه گالي

مهربان او با وفا يې
احترام به تل ساتو ستا
ځلانده ستوري د سبا يې
معنوي پلار يې زموږه
زموږ يار زموږ بابا يې

برېښنايي تورتمو ته
ته ژوندون لره رڼا يې

سپورمي

زه ټيکلي جيني يم
لورد ملالی يم

پت لرم غيرت لرم
زه د گل غوتي يم

زه تورو تيارو لره
ومنه - سپورمي يم

تل ځمه ټيکلي ته مې
درس کې په خواړي يم

علم پسي گرځمه
زه بښکلي مرغۍ یم

تنگ لرم ارمان لرم
خير که نن کمکۍ یم

ځان رسوم منزل ته مې
لاره کې گړندی یم

منځ کې د همزولو مې
زه بڼه په سیالۍ یم

زه د ملالۍ د خولې
بڼه خوږه لنډي یم

خراغونه يو

د نوي ژوند نوي گلونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

✱

موږ ترانې وايو
خوږې خوږې وايو
موږ د سبا ورځ امېدونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

✱

يو پلويان د سولې
يولارويان د سولې
د نوي وخت نوي نسلونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

*

ددې وطن بچيان يو
ددې گلشن بچيان يو
د علم پوهې قلمونه يو
تورو تيارو ته خراغونه يو

گام په گام

کونښن کوم په درسو کې
گرځم زه ښکلو باغچو کې

ټول همزولي یو ټولگي کې
واړه کېنو په چوکو کې
په دقت درسونه وایو
هم یې لیکو کتابچو کې
ښوونځي ته څو په مینه
گام په گام په ترانو کې
تورتمونه رڼا کېږي
د ډیو په بلبډو کې

شور

ددې خاورې ګلونه يو
واړه سره وروڼه يو
يو وطن يو ننگ لرو
موږ نوي نسلونه يو
تورو تور تمونو ته
موږه خراغونه يو
ساتو په غيرت وطن
ډېر په لوړ همت وطن
يو تاريخ يو کور لرو
موږ په زړه کې شور لرو

زما زړه

ای وطنه زما زړه زما جانان یی
زما کوری یی زما خاوره زما ځان یی

ستاد نوم نه زه لوگی او سپلنی شم
زما پت یی زما تنگ زما ایمان یی

تاریخونه مې ستا لوستي په زانگو کې
ته زما د ارمانو نولوی جهان یی

ما خوړلي په خاپوړو کې ستا خاورې
ته زما د زړه دا غونډو ته درماني يې

ګام ګام خاوره دې تاريخ لري روښانه
ته زما د ترانو شين ګلستان يې

په خپل مټوبه دې زه ښکلی سمسور کړم
ته مې ژوند د ارمانو نو ته بوستان يې

ستا په مينه حقيقت ترانې ليکي
عالمونو ته د لمړ په شان روښان يې

د جنگ اورونه

دا بڼارونه د غه کلي دا کورونه
د غه لارې دا کوڅې دا شنه باغونه
چا سپزلي په اورونو په باروتو؟
د غه بڼکلي بڼوونځي او جوماتونه
په رنگینو سردرو کې لمنې بڼکاري
دلته نه کوي کوټرې پروازونه
دا د جنگ اورونه چا دلته بل کړي؟
سوزوي زموږ تنکي تنکي گلونه
زه د سولې او د امن په ارمان يم
د جگړو په ضد مدام لیکم شعرونه

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

خپل لمسی ډیوی سائین ته ډالی

ډیوه

د سائین د کور ډیوه یم
یوه کړیکه یم نار یم

ویده خلک پاڅوم زه
زه د سولې ترانه یم

د جگړو يمه بېزاره
د خوښۍ د ژوند نغمه يم

د وطن په درد پوهېږم
بڼه احساس لرم جذبه يم

هر غلیم ته په میدان کې
تېره توره يم حمله يم

ابادي د وطن غواړم
زه د سولې فرېسته يم

د ځانمرغو مقابل کې
د اورو نو یوه لمبه يم

زه يم گرانه حقيقت ته
زه د شاتو نه خوږه يم

د شملو وطن

زموږ وطن د نړۍ مخ کې د جرگو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

*

دده هوا ښکلې ده
دده فضا ښکلې ده
دا تاریخو کې د سرکشو لسو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

*

دا د وياړونو خاوره
د هسکو غرونو خاوره
دا د خپلواکه ولسونو ترانو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

✱

د حماسو زانگوده
د کارنامو زانگوده
نه لري ساری د لرغونو زمانو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

✱

د تاریخونو کور دی
دا د قومونو کور دی
په حقیقت کې دا زموږ د خزانو وطن دی
دا د شملو وطن دی دا د شملو وطن دی

✱

پټمن

زړه کې چې جذبېده د وطن نه لري
هغه انسان هغه افغان نه دی

چې لوگي نه شي د وطن په مينه
هغه پټمن او با ايمان نه دی

۱۳۹۲

ايمان

سر چې د وطن په نوم قربان نه کړي
ورته افغان او با ايمان مه وايه

چې د وطن خاورو ته زړو په شان ونه گوري
ورته بچي د دغه پاک افغانستان مه وايه

۱۳۹۲

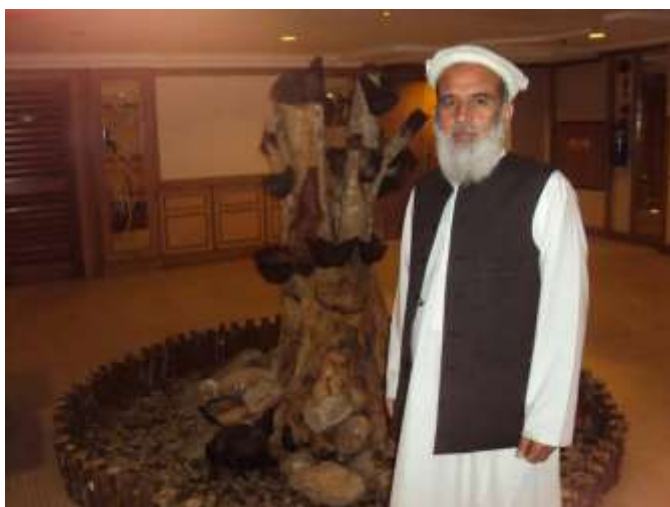

قهرمان

چې په مینه د وطن کې څوک قربان شي
په تاریخ کې ځلاند ستوری د اسمان شي

ولسونه یې تل ستایي په ژوندون کې
د قاسم^(۱) شهید په شان چې قهرمان شي

(۱) قاسم شهید د تنگ شهید ، سرحدي پولیس

ډالي استاد عبدالصمد (متين) ته

د معلم مقام ته

اوچت دی هر چانه مقام د معلم
حق دی په موږه تل سلام د معلم

د ویاړو وړ دنده په غاړه لري
موږه لرو ډېر احترام د معلم
د رنځه لاره یې ښودلې موږ ته
اخلو د پوهې تل الهام د معلم
په لارښوونه یې رنځه د دنیا
موږه منلې تل احکام د معلم

په تباشير په دره ليکي سبق
يو مندويه عام او تمام معلم
تورو تيارو ته يې ډيوې بلې کړې
وگورئ کار، سهار، ماښام د معلم
پورته فضات ته يې کاشفين ولېږل
خوږ دی له شاتويي پېغام د معلم
اته درسونه راکوي په پوهه
لگېږي خوږ په موږ کلام د معلم
لټوي ستونزو د بشرت ته لارې
کله چې ستونزو ته شي پام د معلم
جاز، تلوېزيون او انټرنېټ وگوره
ونه ليد ما کله ارام د معلم
زه يې ستايلي په قلم نه شمه
تاريخ کې وگورئ مقام د معلم
ډېر بختور به وي په ټول ژوندون کې
که چا ترلاسه کړو انعام د معلم

زه حقيقت يې درناوی تل کوم
لوړ دی د هر چانه مقام د معلم

کور د اتلانو

دا وطن دا وطن کور د افغانانو دی

دا وطن دا وطن کور د فدایانو دی

*

دا په قربانی ساتو

دا به په سیالی ساتو

دا به په خوښی ساتو

دا د اسيا زړه کې کور د پتنگانو دی

دا وطن، دا وطن کورد فدايانو دی

✱

ښکلي او چت غرونه يې
دښتې او ډاگونه يې
وينښ وينښ ولسونه يې
نه لري مثال چرته کورد جانبازانو دی
دا وطن دا وطن کورد فدايانو دی

✱

دا د کارنامو خاوره
دا د حماسو خاوره
دا د تاريخو خاوره
دا په عالمونو کې کورد اتلانو دی
دا وطن دا وطن کورد فدايانو دی

✱

دا د ننگ شملې لري
دا خوږې کيسې لري
دا جگې جنډې لري
سرقربانو ورنه کورد دسربازانو دی
دا وطن دا وطن کورد فدايانو دی

✱

د شملو او لويپتو خاوره

ډېره بڼايسته ده د درنو خاوره ده

د شملو او لويپتو خاوره ده

*

عزت حيا ده زموږ

دا لکه ساه ده زموږ

دا په نړۍ کې د زموږ خاوره ده

د لويپتو او د شملو خاوره ده

*

ده سره مينه لرو
خو تن کي وينه لرو
دا د ننگونو او وياړو خاوره ده
د لويپتو او د شملو خاوره ده

✽

ټول يو لښکريو موږه
واړه عسکريو موږه
دا د ځلانده تاريخو خاوره ده
د شملو او لويپتو خاوره ده

✽

مرجان لعلونه لري
دا ښکلي غرونه لري
دا په نړۍ کې د جرگو خاوره ده
دا د شملو او لويپتو خاوره ده

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

پښتو ژبه

د بيگنــو ځنــې خــوږه ژبه ده ده
دا ډېره نرمه او پسته ژبه ده ده

دا د لرغونو زمانو ځنې تر ننه پورې
 د پر لرغونتيا لري زړه ژبه ده
 د پر ولسونه په همدې ژبه خبرې کوي
 د پر گنډو د پره درنه ژبه ده
 او د تاريخ لري ويونکي ده
 دا په جهان خوره وړه ژبه ده
 هر څوک يې ويلی شي لوستلی يې شي
 تورو تيارو لره ديوه ژبه ده
 خوشحال، رحمن په کې اثار ليکلي
 د بېټ نيکه د زړه توده ژبه ده
 اغيار ويلی دي د دوزخ ژبه ده
 دا د لوی رب ځنې تحفه ژبه ده
 دا پر گنډې لري قومونه لري
 نړۍ کې ټولو ته بنکاره ژبه ده
 چې پښتونواله او پښتون نه مني
 داسې کسانو ته ترخه ژبه ده
 د چانه کمه په سيالو کې نه ده
 دا منل شوې او کره ژبه ده
 د پر د پررونه تاريخونه لري
 دا ټول بشر ته اينه ژبه ده
 خو دې سندرې او خبرې لري
 دا مکمله او پوره ژبه ده

د ډېر مراحلي يې په بري تېر کړي
دا د پېر يې واز موده ژبه ده
دا د نړۍ د شرق او غرب خلکو ته
د پښتنو يوه سوه وچه ژبه ده
په کې څه ستونزې دي او لیکلونه شته
په هسکو غرونو کې پرته ژبه ده
په گودرونو کې يې پېغلې وايي
د سرلښکر و ترانسه ژبه ده

ساري يې نشته حقيقت خبره
ټوله دنيا باندې خوره ژبه ده

ارمان وطنه

له تانه زار له تا قربان شم زموږ گران وطنه
تابه په مينه مينه کړو موږه ودان وطنه

*

ته د لرغونو زمانو زانگو ويي
ته د خپلواکو پر گڼو زانگو ويي
ته د ننګونو افسانو زانگو ويي
درنه لوګی لوګی شم زموږ ځان وطنه
تابه په مينه مينه کړو موږه ودان وطنه

*

ته هسکو غرونو کي لعلونه لري
په سردرو کي ځنگلونه لري
نن په سینه کي پرهرونه لري
پېژني تا ټول عالمونه په جهان وطنه
تابه په مینه مینه موربه کړو ودان وطنه

*

دا ستا په غېره کي جنگونه تېر شو
د رنگارنگه دښمنانو يرغلونه تېر شو
ستا په بچيانو افتونه تېر شو
د تن په وينو به دې ساتو د افغان وطنه
تابه په مینه مینه موربه کړو ودان وطنه

*

ته د پرديو غلامانو وړان کړې
وطن فرو شو وړانکارانو وړان کړې
په يرغلونو ګوداليانو وړان کړې
ستا ابادي لرو په زړونو کي ارمان وطنه
تابه په مینه مینه موربه کړو ودان وطنه

۱۳۷۲/۴/۱۵ کونړ

سرحدی ترانہ

مورہ پتنگان یو ددې خاورې سرحدونہ ساتو
ملي ویاړونہ ساتو ملي ویاړونہ ساتو

*

دا خوږ وطن دی زموږ
د ژوند گلشن دی زموږ
د زړه ختن دی زموږ
په هسکو غرونو کې یې کاني او لعلونه ساتو
ملي ویاړونہ ساتو ملي ویاړونہ ساتو

*

د اتلانو کور دی
د جانبازانو کور دی
د افغانانو کور دی

د سر په بيه به مور چو کي بيرغونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

*

دا د جرگو وطن دی
د تاريخو وطن دی
دا د شملو وطن دی
د تن په وينو يې ځلانده تاريخونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

*

غېږه کي زر لري دا
الماس لاجورد لري دا
ملي لښکر لري دا
ډک په ياقوتو زمرودو اوچت غرونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

*

دا د غيرت خاوره ده
دا د جنت خاوره ده
د حقيقت خاوره ده
په سردرو کي يې په مينه مورچلونه ساتو
ملي وياړونه ساتو ملي وياړونه ساتو

۱۰/۸/۱۳۹۰

د مور مقام ته

ستاد سترگو په کتلو کې ثواب دی
يو سپېڅلی يو عجب شانته کتاب دی

په کتو کتو کې ما ځان ته را کاږي
بس د مينې محبت روان سېلاب دی

ستاد پښو لاندې جنت دی ګراني موري
خکه مخ دې نوراني لکه افتاب دی
تارا کړي خپله غېږ کې سبقونه
زما هر سوال ته را کړی تا جواب دی
که نه نه وای زه به نه وای زما موري
ستاد سترگو په کتلو کې ثواب دی

حقيقت ته څومره ګرانه يې مورجاني
د کعبې په شانته ستاد تن حجاب دی

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويپتي

د ماشومانو د نړيوالې ورځې په وياړ...

۱۳۹۸/۱۰/۱۵

زموږ تنکي ماشومان

نور د نړۍ ماشومان په مينه مينه سبقونه وايي
دلته زموږ ماشومان په وينو رنگ بنکاري بابا غواړي؟

نور د نړۍ ماشومان په سوله امن کې ژوندون تېروي
دلته زموږ ماشومان په خپته وړې دي غذا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان باروت، تېزاب او زهر نه پېژني
دلته زموږ ماشومان جگړو کې سوي دي شفا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان د علم پوهې په زېور سمبال شو
دلته زموږ ماشومان د ټېکمړغۍ ژوند ته رڼا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان ټېکلونو ټېکارونو او قصرو کې اوسي
زموږ لغړ او بير سړيتيمان بېکوره گرځي سرپناه غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان په مينه مينه روزل کېږي د سبا لپاره
زموږ تنکي ټېکلي بڼايسته ماشومان ژوند ته سبا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان په شفقت کې له لويانو خپلې زده کړې کوي
دلته زموږ ماشومان د جنگ جگړو ځنې خلاصون نور په دنيا غواړي؟
نور د نړۍ ماشومان په سوله امن کې درسونه سبقونه وايي
دلته زموږ ماشومان وچه ډوډۍ په سوال بيا بيا غواړي؟

نور د نړۍ ماشومان د علم پوهې په گانه په شفقت سمبال شي
دلته زموږ ماشومان په درد اخته درد ته دوا غواړي؟

زما پيشو

پيشو مې ده هونښاره
ځي ما سره په لاره
ښايسته لري برېتونه
لکۍ يې مزه داره
اندام باندې قوي ده
خرمن يې ده پتاره
موږک په غار کې اوسي
وتی نه شي له ډاره
حيران يم ورته پاتې
که شپه وي او که ورځي وي
په کور کې وي بيداره

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

اوبسان

هغه دي اوبسان دي
قطار قطار روان دي

جگ جگ يې قدمونه دي
غت غت يې گامونه دي
په شالري بارونه
قوي يې اندامونه

د غرونو خواته لاره
خوندي لري په غاړه

تاريخي کونړ

زما کونړه خړه پره ستاله غرو لوگی شم
ستاد بچيانو د ځلانده تاريخو لوگی شم

ته د زيتونو د رنگينو سردرو خاوره يې
ستاد راساد لرغونتوب او د څپو لوگی شم
خومره روښانه تاريخونه ستا سينه کې ښکاري
ستاد پراخو پرگنو له حماسو لوگی شم
تا زغلولی هرازمون کې د نړۍ يرغلگر

^۱ : راسا: د کونړ د سيند تاريخي نوم دی.

ستا د خپلواکو ولسونو د مورچو لوگي شم
تا د روسانو^۲ ملا کړه ماته د جهاد سنگر کې
ستا د باتورو ولسونو د شملو لوگي شم
دمې ته تا يوه لحظه لوی سکندر^۳ پرېښود
ستا د قومونو د جذباتو او بريدو لوگي شم
جنگ د چترال^۴ کې انگرېزانو ته تا ماته ورکړه
ستا د بچيانو د يرغل او تربلو لوگي شم
په سربښندنه د غليم گوگل نه زړه وباسې
ستا په دې هسکو غرو کې مېشتو پرگنو لوگي شم

د زمانو په هرازمون کې بری تا گټلی
کونړه ستا نه شم قربان ستا د قومو لوگي شم

۱۳۸۸

۲ : روسان: د لمړي ځل لپاره ناکام او وتښتېدل.

۳: لوی سکندر په کونړ کې د مقابلې وس نه درلود هند ته په تېښته
بريالی شو.

۴ : د چترال جنگ د افغانستان د ازادۍ څلورمې جبهې ته اشاره ده چې
انگرېزانو ته ماته ورکړل شوه.

محمد نواز حقيقت سانين

شملي او لويټي

د وينو دارې

کلی هغه
جومات هغه
خو هغه خلک چې
د غټ چنار
د سيوري يخ ته ټولېدل نه ښکاري
په کوم طرف تللي دي؟
کلی هغه

خو دا کوڅي راته بدلې ښکاري
د کلي هره خوا مې وليدله
کورونه ټول کنډر کنډر ښکاري !!!
په کې ويالې د اوبو وچې ښکاري
او د کورونو دروازې ماتې دي !!!
په دېوالونو کې
په لارو کې
د سرو سرو
وينو دارې ښکاري !!!
زما د کلي زړه چاودلې ښکاري؟

لوپټي

د پښتنو پېغلو په سر کې لوپټي خوند کوي
په هسکو غرو د شهيدانو سرې جگړې خوند کوي

چې د وطن په مينه سر بابل له خدايه غواړي
داسې خوانانو په سرونو کې شملې خوند کوي
چا چې سرونه خپل شيندلي د وطن په مينه
هغو اتلو مزارونو کې ډيوې خوند کوي
بنکلی وطن کې مې جگړې دي او اورونه ښکاري

زما سينه کي د اورونو غرغندې خوند کوي
د زړه حالونه مې هيچا ته زه ويلی نه شم
پټ پټ سوز پر مه په شونډو مې قطرې خوند کوي
په ملاليو پغللو وياړم چې هر چم کي اوسي
پښتنو پغللو سره تل د ننگ جذبي خوند کوي

د پا کي مينې نه توبه کول مې زړه نه مني
تويې خويوازي په طواف کي د مکې خوند کوي

زړه راکاږي

دا د خټو قلاگانې
خومره ښکلي ښکلي ښکاري

د یو بل سره نښتې
خومره ښکلې لري لارې
دا مې چم دی دا مې کور دی
سردري لري سرشارې
زړه راکاږي له هر چا نه

گڙنگونه دغه څارې
د سائين قلاته گوره
ماشومان يې خواته ښکاري

سپېلنۍ که ورنه نه شوم
په قبره مې توکړئ لاړې

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لوي پتي

خپل کشر زوی شهيد همت الله سائين ته چې په ځوانه ځوانۍ کې يې له دې
فاني نړۍ څخه سترگې پټې کړې او په زړه کې يې راته ناسور پرهر
پرېښود.

گلاب

زما بڼايسته بڼايسته جانان بچيه
رانه جدا شوې په ارمان بچيه

بڼايسته ځواني دې پانې پانې شوله
تا پسې ډېر ډېر پريشان بچيه
په خيال کې تل ستا تصويرونه گورم

په زړه ټپي شوم بې درماني بچيه
 ستا بڼايسته صورت مې نه هېرېږي
 تالتهوي په وسو وسو زما چشمان بچيه
 نه شوم زه خاورې نه لوگي درېسي
 سوزي په اور زما گريوان بچيه
 افسوس افسوس ستا د خوانۍ نه لوگي
 زما په هيلو شو خزان بچيه
 تاته جنت څه جنتونه غواړم
 راکړي تا و امتحان بچيه
 خوانه خوانۍ کې رانه چرته لارې؟
 زه دې کړم پاتې په ميدان بچيه
 د کور په هر خوا يادگارونه ستا دي
 زما گلاب او قندردان بچيه
 شل پسرلي د ژوند ليدلي و تا
 وې بڼکلی گل مې د بوستان بچيه
 مور دې په ياد باندې ويرونه کوي
 ورونه دوستان ستا په خفگان بچيه
 چې مخامخ شو ستا همزولو سره
 سره شي په اوښکو مې دامان بچيه
 د پر مينه ناک او مهربان زلمی وې
 خفه دي تا پسې خپلوان بچيه
 مينه به ستا موره په چا ماته کړو

نشته بنايسته گل ستا په شان بچيه
مينه به ستا موږه په چا ماته كړو
نشته بنايسته گل ستا په شان بچيه
كه نړۍ ټوله تا پسې وگورم
كه زه شم پورته تر اسمان بچيه
د قبر سرته دې ودرېم هره وخت
پيدا به نه شي په جهان بچيه

نه راځي بېرته لاړې لاړې رانه
زما د مينې نوى ځوان بچيه

دا مي کلي دا مي کور

دا کنڊر کنڊر چي ٻنڪاري دا مي کلي دا مي کوردي
يتيمان چي په کي ڙهي دا مي کلي دا مي کوردي

ددې وران کلي کوڅو کي ډاډه نه شم څرځېدلی
په دوربين چي غليم څاري دا مي کلي دا مي کوردي
هغه لوړ چناران نشته په جومات او په څو درکي

چې گلان شو په کې خاورې دا مې کلی دا مې کور دی
ځنگلونه رېبل کېږي په دې هسکو دنگو غرو کې
رنگ په وینو چې دي لارې دا مې کلی دا مې کور دی

چې روا بولي ظلمونه ظالمان پدغه خاوره
چې دود شوي داسې چارې دا مې کلی دا مې کور دی

بدن

د جگړو کرکه لرو
چې مو وطن سپزي

د اور لمبې نه غواړو
چې شين چمن سپزي

تور تور لوگي نه غواړو
راته گلشن سپزي

د جنگ په ضد ولاړ يو
چې مو مسکن سپزي

په خه گناه د بنمنان
زموږ بدن سپزي

شي دې ړانده په سترگو
چې مو ختن سپزي

بڻڇه

بڻڇه مينه بڻڇه مور بڻڇه ابي ده
بڻڇه طور ده بڻڇه خور بڻڇه نيابي ده

بي له بڻڇي ژوندون نشته نشته نشته
بڻڇه ژوند او امېدونو ته غوتي ده

بنځه ډېره مهربانه او زړه سوانده وي په ژوند کې
 درناوی يې ضروري دی پښتنه که عربي ده
 ازموینه يې په ژوند کې ډېر ليدلي
 بنځه ټول ژوند کې غوښتونکې د سيالۍ ده
 بنځه ژوند کې يوه رڼا ده په ژوندون کې
 بنځه مور ده بنځه مينه ده سپوږمۍ ده
 بنځه شمع ده ډيوه ده د ژوند لار کې
 بنځه هر خوا قهرمانه د نړۍ ده
 بنځه خدای (ج) جنت کې ورکړله د ادم (ع) ته
 بنځه نښه په ژوندون کې د خوښۍ ده
 چې هر کار انجاموي نر، بنځه هم انجاموی شي
 بنځه نښه په ژوندون د ښکمرغۍ ده
 خپله غېږ کې يې روزلي ډېر پوهان په زمانو کې
 بنځه وړ د درناوي ده زرغونه که ملالۍ ده
 موږ بچي ټول د (حوا) يو حقيقت ته
 بنځه ورکړه د الله ده گلالۍ ده

په دښمن د انسانيت باندې تاريخ کې
 بنځه اور، بنځه لمبه بنځه سپرغۍ ده

بشر دوست

زه تنکی هلک یم
وسپنې نه کلک یم
ویاړم د افغان په نوم
وینس یمه زیرک یم
مخالف زه په ژوندون کې
د بمونو او ټوپک یم
بشر دوست یم حقیقته
د گلونو نه نازک یم
په دفاع د خپل وطن کې
تل بیداره برچه پک یم

يادونه: د يو تن لايق بنوونکي د شهادت په وير کې، په دې گناه چې
بنوونځي کې يې د بنوونکي په توگه دنده ترسره کوله، د هغه د
کوچني زوی د زړه اواز چې يوه حقيقي ترخه پېښه وه.

زما بابا

زما بابا په ډزو مړ شو !!!

ما مې په سترگو وليد

خو نقاب پوشو وسله والو ځنورو

په ماشيندارو وويشت

بابا مې ماسره په لاره

بنوونځي ته تللو

...

بابا مې يو ناخاپه

خو وسله والو وويشت

په دې گناه چې هلکانو او نجونو ته

درس مه ورکوه

په ځمکه وغورځېده !!

په ځمکه يې خپله سينه کېښودله

مخ يې قبلي طرف ته واړولو

په مينه مينه يې خو ځل کلیمه وويله

د شهادت گوته يې خپله خائنه پورته کړله
ما په حيرت حيرت کتلې ورته
سترگو يې دواړو زما سترگو ته کتل په مينه
پاکې جامې مې د بابا په تن وې
جامې يې وينو باندې سرې واوښتې
وينو يې دارې وهل
خو په دې پوه نه شوم زه
زما بابا په خه گناه قتل شو
ما يې د وينو تماشي کولې
سترگې مې پورته کړلې
چې د قاتلو نه پوښتنه وکړم
هغه تور مخي نقاب پوښه وسله وال قاتلان
په هغه ځای کې نه و

۱۳۹۱/۴/۱۴ کونړ

جنتي خاوره

دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته جنتي خاوره ده

په سربښندنو گټل شوې قيمتي خاوره ده

*

دا ښكلي غرونه لري

ويښ ولسونه لري

دا د پلرونو موږ ته پاتې ميراثي خاوره ده

دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته قيمتي خاوره ده

✱

خوږې قيصې لري دا
خوږې مېوې لري دا
په ده به وياړو دا د مينې تاريخي خاوره ده
دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته قيمتي خاوره ده

✱

دا د شملو هېواد دی
د ملالو هېواد دی
په درنه غېږه کې يې اوسو افغاني خاوره ده
دا زموږ خاوره زموږ ژوند ته قيمتي خاوره ده

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

ستوری

لکه په ستورو چي اسمان بڼه ښکاري
په ماشومانو دا جهان بڼه ښکاري

منو چي شته دی خزانې قيمتي
په غرونو د ښتو کي گلان بڼه ښکاري

شنه دنيا

په لمر رنغا رنغا ده دا دنيا
په لمر توده توده ده دا دنيا

دا لمر دی چې نړۍ کې رنگیني ده
دا لمر په وړانگو شنه ده دا دنيا

محمد نواز حقيقت سائين

شملي او لويټي

نژاد

په نژاد کې اریایان یو
شکر موږ مسلمانان یو

زموږ کور افغانستان دی
موږه واړه افغانان یو

بايسیکل

زه سيکل لرم ښايسته
لري ښکلې کنجوغه
زه هر وخت يې چلومه
ښه په مينه يې ساتمه
اول څارم د تلو لاره
روانېږم په قلاړه
حقيقت ماته اخيستی
ځم د کور ځنې تر ښاره

ڀالي ڪوچني ومان ته

ايمان

ته زما د زړه جانان يې
لکه ستوری د اسمان يې
ته زما زړه ته نږدې يې
ته زما د زړه ارمان يې
په تا وياړمه بچيه
ته مې لعل د بدخشان يې
ستاد سترگو زه لوگی شم

ماته هر څه ځنې گران يې
له تا هيلې کړمه ډېرې
ته زما د زړه درمان يې
هوبنښيار او چمتو گرځه
ته بچي د لوی افغان يې
مينه تا سره کوم زه
ته مې وينه ته مې ځان يې
حقيقت شعرونه زده کړه
ته مې نښه د ايمان يې
۱۳۹۱

يو غنم

(يو غنم چي کرونده کي قرباني شي)
بيا پيدا شي د غنمو انبارونه

افرين شه د بزگرو په زيارونو
ټولوي چي د غلودانو فصلونه

نومونه

چې د نړۍ نقشه کې
د خپل وطن نوم مې
په کوم کتاب يا مجله يا په اخبار کې گورم
دا دواړه سترگې
او دا زړه مې د وطن نوم کش کړي
زړه مې د مينې نه ټوپونه وهي
سترگې مې نه شم اړولی بل خوا
خومره خواږه زما په زړه لگېږي
افغانستان او د افغان نومونه
ورنه لوگي شم
دا نومونه په زړه نښه لگي

جوار

د جوارو بنکلي بوټي وي بمبل لري
وږی پټ قباکې وي بمبل لري

بوټي يې پټي کې څومره بڼه ښکاري
ټول پټي د جوارو شين بخمل ښکاري

شملي او لوپتي

دا وطن شملې او لوپتي لري
دا وطن د تورو نښانې لري

وگورئ په مينه تاريخونه يې
دا وطن د مينې افسانې لري

غېږه کې لعلونه او الماس لري
دا وطن پراخه پرگنې لري

تل به يې خپلواک بيرغ رپانده وي
دا وطن خوږې خوږې قيصې لري

لړليک

سرليک	مخ
شمه او لويته	۱
د فرهنگي او ادبي غوره کارونو	۱
ښکاره ثبوت	۱
شملي او لويته	۶
لويه خدايه	۹
خوږې مورې	۱۱
اعلان	۱۳
قلم	۱۵
د بابا وطن	۱۷
کاغذ باد	۱۹
د ترانو وطن	۲۰
غابڼونه	۲۲
پسرلي ته	۲۳
افغاني درسونه	۲۴
کرکټ	۲۶
گلان يو	۲۸
د ژوندون ترانه	۳۰
د پوهې برکت	۳۲
قلم او کتابونه لرو	۳۴
جنتونه	۳۶
د علم برکت	۳۸
باور	۳۹
افسوس	۴۰
جذبه	۴۱

۴۲	والیبال
۴۴	د ماهیپر لاره
۴۵	پوهې وزرونه
۴۶	لوړ فکر
۴۷	لمر
۴۸	شیرینې مورې
۴۹	څر
۴۹	زما چم
۵۰	لاره
۵۰	کتابونه
۵۳	لوپته
۵۵	مکتبی
۵۶	جنډه
۵۷	د پوهې ارزښت
۵۸	درسونه لولو
۶۰	قلم
۶۱	ملي بیرغ
۶۲	افغانان یو
۶۴	د کابل شپه
۶۶	د ښوونکي مقام ته
۶۸	سپورمۍ
۷۰	څراغونه یو
۷۲	ګام په ګام
۷۳	شور
۷۴	زما زړه
۷۶	د جنگ اورونه

۷۷	ډيوه
۷۹	د شملو وطن
۸۱	پتمن
۸۱	ايمان
۸۲	قهرمان
۸۳	د معلم مقام ته
۸۵	کور د اتلانو
۸۷	د شملو او لوپتو خاوره
۸۹	پښتو ژبه
۹۲	ارمان وطنه
۹۴	سرحدې ترانه
۹۶	د مور مقام ته
۹۸	زموږ تنکي ماشومان
۱۰۰	زما پيشو
۱۰۱	اوبښان
۱۰۲	تاريخي کونړ
۱۰۴	د وينو دارې
۱۰۶	لوپتې
۱۰۸	زړه راکاږې
۱۱۰	گلاب
۱۱۳	دا مې کلی دا مې کور
۱۱۵	بدن
۱۱۶	ښځه
۱۱۸	بشر دوست
۱۱۹	زما بابا
۱۲۱	جنتي خاوره

۱۲۳	ستوری
۱۲۴	شنه دنیا
۱۲۵	نژاد
۱۲۶	بایسیکل
۱۲۷	ایمان
۱۲۹	یو غنم
۱۳۰	نومونه
۱۳۱	جوار
۱۳۲	شملي او لویټي

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک له هېواد پال او فرهنګپال شخصیت
بناغلي (محمد حلیم ملنګ) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې
اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د
چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو
هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او
مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا ددې اثر له شاعر او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه کوو
چې ددې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

د الحاج محمد نواز حقيقت ساین لنده پېژندنه:
د ملي ارمانونو د فرهنگي ټولنې (۱۳۷۲) ل کال بنسټ
اېښودونکی او مشر او د غونچه مجلې موسس دی، په
(۱۳۹۰) ل کال د کوچنیانو د ادبیاتو د ښه کارونو په ویاړ
د خپلو ولسونو او د هېواد د موثرو فرهنگیانو، لیکوالو
او شاعرانو او د یو شمېر پوهنتونونو او اجتماعي او فرهنگي
ټولنو او د هېواد د اسلامي جمهوري دولت د اطلاعاتو او
فرهنگ وزارت له خوا په مینه د ماشومانو د ادب بابا لقب

ورکړل شوی دی، نوموړی په (۱۳۳۹) ل کال کې د کونړ ولایت د ناری ولسوالۍ په
مرکزي کلي کې دې نړۍ ته سترگې غړولې دي.

زده کړې: د سیاسي او اجتماعي علومو ماسټري لري.

په ادبي او فرهنگي ډگر کې یې ډېر زیات مډالونه، نشانونه او ستاینلیکونه اخیستي دي، چې
اوس د هېواد یو پېژندل شوی لیکوال، شاعر او محقیق دی.

- چاپ شوي اثار: ۱- سپنه کوټره ۲- د لمر ترانې ۳- خټین کورونه ۴- د هیلو غوټۍ ۵- د رڼا لار
۶- پیالې ۷- ورکه سپوږمۍ ۸- کږې لارې ۹- د مورچل ترانې ۱۰- سون او روپ ۱۱- جنگي اس
۱۲- گواړي ژبه څنگه ولیکو ۱۳- زموږ سرحدونه ۱۴- د شهید همت یادونه ۱۵- د خپلواکۍ
خواره یادونه ۱۶- گوار کوهستانی افغانان ۱۷- د ادب خزانه ۱۸- قلم ۱۹- د پوهې زېورات
۲۰- گوار کوهستانی دودونه ۲۱- اخر به څه کېږي؟ ۲۲- جنتي سوم ۲۳- بوراگان
۲۴- کو.کو.کو. وق.وق ۲۵- زمري او موږک ۲۶- ښکلی نورستان ۲۷- پل ۲۸- د استاد گوار یادونه
۲۹- شملې او لوپټې (همدا اثر)

فیاض حمید

کابل

۱۱/۱۳۹۴ کب

د افغانستان ملي تحریک

www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۱۱۶

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library